

nieuwste exoot. Naast de basisbeschrijving van de soorten (uiterlijk, habitat en voedsel, voortplanting en levenscyclus) wordt bij elke soort ingegaan op de verspreiding in Europa en Nederland en op het voorkomen in Gelderland. Afrondend worden bedreigingen en kansen behandeld. Alle soortbeschrijvingen worden aangevuld met een zeer goed gekozen, duidelijke, verspreidingskaart en een aantal foto's. Omgevingsfoto's, detailfoto's, foto's in de eigen omgeving, foto's van vangsten, onderwaterfoto's. Naast de foto's van Jelger Herder en Arthur de Bruin hebben de redacteurs kunnen putten uit het werk van vele (hobby) fotografen en daarmee is dit tekstueel goede boek aangevuld tot een sierlijke uitgave.

Er wordt uitgebreid ingegaan op alle onderwerpen zoals de geschiedenis en huidige situatie van het water in Gelderland en de verschillende eisen die de vissoorten stelen aan hun leefomgeving. Ook komt de geschiedenis van de (Gelderse) vissen en visserij door de eeuwen heen ruim aan bod waarbij veel archiefmateriaal met de lezer gedeeld wordt. Het hoofdstuk over de bescherming van vissen en hun leefomgeving krijgt de aandacht die dit onderwerp verdient. Juist in de jaren dat, beter laat dan nooit, er veel geld besteed wordt aan maatregelen om vissoorten te redden worden de begrippen vismigratie en ecologisch herstel "tastbaar" gemaakt met enkele voorbeelden uit de praktijk. Er is ook een hoofdstuk besteed aan de uitleg over het verzamelen en analyseren van visgegevens. Het proces

om de vele bronnen van gegevensverzameling bijeen te brengen en daar zinvolle informatie uit te halen wordt daarmee dicht bij de vele mensen gebracht die al jaren bezig zijn met het verzamelen van verspreidingsgegevens.

Al met al blijkt de Vissenatlas Gelderland een kwalitatief hoogwaardig naslagwerk te zijn geworden over ecologie en verspreiding van de zoetwatervissen in Gelderland. Een atlas die voor iedere doelgroep geschikt is; voor de beleidsmaker, de ecoleer, de hengelsporter, de natuurliefhebber en de leek. Zelfs als je niets met Gelderland hebt, maar wel met vissen, dan is deze atlas nog steeds de moeite waard om te lezen of in de kast te hebben als naslagwerk. De Vissenatlas Gelderland legt de maatlat hoog voor de provincies die nog een atlas willen maken. Ik zou me kunnen voorstellen dat de schrijvers dit boek zeer nauwkeurig doorlezen voordat ze aan hun eigen teksten gaan beginnen. Plagiaten worden verleidelijk.

John Melis, Fryslân Grien, coördinator project Vissenatlas Friesland

Atlas van de Noord-Hollandse vissen

Vissen en vismigratie zijn 'hot', niet alleen door een toegenomen belangstelling door ecologen, maar ook vanuit Europees beleid en wetgeving zoals de Kaderrichtlijn Water. Er is een groeiend besef dat de verspreiding van vissoorten niet toevallig is, maar onderhevig aan regelmatige en voorspelbare patronen. Dat maakt vissen goede indicatoren voor de ecologische toestand van aquatische ecosystemen. Begrip van de relaties tussen vissoorten en hun omgeving is essentieel om herstel- en inrichtingsmaatregelen op waarde te kunnen schatten en duurzaam uit te kunnen voeren.

Dat moeten de auteurs van de 'Atlas van de Noord-Hollandse vissen', een samenwerkingsproject van onder andere Landschap Noord-Holland en Stichting RAVON, ook gedacht hebben. Het resultaat is een lijvig boekwerk over het voorkomen, de verspreiding en ecologie van brak- en zoetwatervissen in Noord-Holland. De waterrijke veengebieden van Noord-Holland herbergen een grote diversiteit aan vissoorten, waaronder enkele zeer zeldzame soorten als de grote modderkruiper en kwabaal.

De atlas is een unieke bundeling van ruim 124.000 viswaarnemingen, verzameld in de periode 1754 – 2012. Voor het actualiseren van de verspreidingsgegevens is door vele vrijwilligers fanatiek geschept, en soms bij nacht en ontij, geschenen en gekeken. In de atlas is dan ook veel waardering te lezen voor deze grote groep enthousiaste vrijwilligers die uiteindelijk de belangrijkste inspanning en bijdrage hebben geleverd aan dit project.

Het boek biedt overheden en (water)beheerders handvatten bij beleidsvraagstukken met betrekking tot verbetering van vismigratie en vishabitat, en inrichtings- en herstelmaatregelen. Bovendien draagt het belangrijk bij aan draagvlakvergroting voor bescherming, behoud en beheer van vispopulaties en aan begripsverruiming van vis – habitatrelaties.

Samenvattend is het een standaardwerk over de verspreiding van vissoorten in Noord-Holland. De atlas staat boordevol gedetailleerde informatie, maar is door de rustige vormgeving en de grote hoeveelheid illustraties, waaronder fraaie verspreidingskaartjes en vele prachtige onderwaterfoto's, toch erg leesbaar. De speelse rode vlakken en tekstelementen geven het boek een eigenwijs en fris karakter. Een 'must' voor zowel natuurliefhebbers en sportvissers, als water- en natuurbeheerders.

Jeroen Bosveld

Visatlas bestellen

www.sportvisserij nederland.nl (Flevoland)
www.landschapnoordholland.nl (Noord-Holland)
www.profiel.nl (Gelderland)

